

ВИКОРИСТАННЯ ЛОГІСТИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КОМПАНІЇ*

Т. С. Трипуз, студ.

Національний університет кораблебудування, м. Миколаїв

Анотація. Подана інформація щодо ефективності використання логістики, зокрема як інструменту підвищення конкурентоспроможності компанії.

Ключові слова: логістика, конкурентоспроможність, прибуток, логістична концепція.

Аннотация. Представлена информация о эффективности использования логистики, в частности как инструмента повышения конкурентоспособности компании.

Ключевые слова: логистика, конкурентоспособность, прибыль, логистическая концепция.

Abstract: The information on the efficiency of logistics, in particular as a tool to enhance the competitiveness of the company.

Keywords: logistics, competitiveness, profit, logistics concept.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В сучасних економічних умовах, з розвитком наукових технологій, підприємствам необхідно переглянути політику ведення бізнесу та зосередитись на розвитку логістики, її використанні в своїй діяльності.

Для підвищення продуктивності, прибутковості, авторитетності, підприємству необхідно підтримувати високу конкурентоспроможність. Постійно вдосконалюватись, слідкувати за нововведеннями. Це однозначно буде гарантом того, що підприємство займає стабільне місце на ринку товарів та послуг і перше місце серед конкурентів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Більшість авторів, які формують поняття конкурентоспроможності підприємства, розуміють цю категорію як здатність фірми, компанії конкурувати на ринках з виробниками й продавцями аналогічних товарів за допомогою забезпечення більш високої якості, доступних цін, створення зручних умов для споживачів. Від здатності підприємства до стійкої життєдіяльності у конкурентному ринковому середовищі та спроможності досягати поставлених цілей залежить ефективність діяльності підприємства.

Проблеми використання логістики на підприємствах знайшли відображення у працях вітчизняних і зарубіжних учених Виногорова А., Кобзевої К., Клунко Н., Саєнко М., Саркісова С., Сергеева В. Аналіз літературних джерел показав необхідність використання логістики в діяльності підприємств для забезпечення підвищення рівня конкурентоспроможності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Стрімкий розвиток ринку, посилення конку-

ренції ставлять перед підприємствами нові завдання. Щоб зберегти конкурентоспроможність і посилити свої переваги, підприємству необхідно оптимізувати всі процеси створення вартості – від постачання сировини до сервісного обслуговування кінцевого споживача. В умовах дедалі жорсткішої конкуренції успіх будь-якого підприємства залежить від швидкості реагування на постійні зміни. Підприємство повинно мати такі механізми управління, що дозволять здійснювати адаптацію до нових умов.

Успішне застосування логістики в діяльності сучасного підприємства дозволяє оптимізувати товарні та інформаційні потоки компанії, забезпечити гармонізацію інтересів усіх учасників ланцюга товароруку, підвищити фінансові показники, зокрема прибуток. Дає можливість економічного росту підприємства на ринку та забезпечує конкурентоспроможність та стабільність розвитку.

МЕТОЮ СТАТТІ є доведення доцільності застосування логістики на підприємствах, довести економічну вигоду та показати шляхи досягнення поставленої мети.

ВИКЛАДЕННЯ ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

У зв'язку із становленням ринкових відносин в останні роки активно розвивається новий науково-практичний напрямок – логістика. Це пояснюється тими значними результатами, які були отримані, завдяки застосуванню логістичного підходу в економіці розвинених країн.

Логістика є відносно молодою наукою і багато питань, що відносяться до її термінології постійно уточнюються, наповнюючись новим змістом. Розглянемо одне з визначень, яке найбільш конкретно відбиває сутність логістики:

* Стаття виконана під науковим керівництвом канд. техн. наук М. В. Фатєєва.

"Логістика – це процес планування, організації та контролю за рухом матеріальних потоків, їх складуванням та зберіганням; надання відповідної інформації про всі етапи їх просування від місця відправлення і до місця призначення з метою забезпечення якісного задоволення запитів клієнтів".

Дане формулювання було прийняте в США в 1991 році "Радою з менеджменту логістики" [5].

Західний ринок сьогодні охоплений ідеєю мінімізації витрат. Більшість товарів мають майже однакові властивості, приблизно рівні ціни і часто вироблені на одних і тих же заводах. І єдиний шанс вижити в цій конкуренції – економити. За підрахунками фахівців, у розвинених компаніях скорочення так званих логістичних витрат на 1 % еквівалентно майже 10 % збільшення обсягів продажу.

Чи не найголовнішою із причин кризи в економіці є недостатньо приділена увага виробників товарів та послуг до боротьби за розширення своєї частки на зовнішньому та внутрішньому ринках, просування своїх товарів на визначеному сегменті, формування свого споживача, пам'ятаючи про те, що його інтереси є пріоритетними, визначальними для виробника. Розглянувши ці та інші аспекти можна стверджувати, що виникає не лише стан кризи у виробництві, але і неминуче явище втрати позицій конкурентоспроможності підприємств.

Конкурентоспроможність підприємства – це його комплексна порівняльна характеристика, яка відбиває ступінь переваг над підприємствами-конкурентами по сукупності оціночних показників діяльності на певних ринках, за певний проміжок часу. [4]

Дане визначення дає чітке розуміння того, що конкурентоспроможність це система вироблених компетентностей, які включають уміння в ринкових умовах господарювання отримувати прибуток, що відповідають вимогам науково-технічного вдосконалення виробництва, високий рівень інновацій, чіткий контроль і стимулювання працівників, підтримку продукції на високому якісному рівні, завдяки реалізації яких підприємство забезпечить своє існування в довгостроковій перспективі.

Розгляд логістики як фактора підвищення конкурентоспроможності припускає, що наслідки рішень, що приймаються, в цій області, повинні піддаватися виміру в плані їх дії на функціональні витрати і на прибутки від продажу товарів. У зв'язку з цим актуальним постає завдання знаходження способу контролю витрат і показників, що найбільш коректно відбивають зв'язок логістики з основними економічними і фінансовими індикаторами фірм.

Визначити кількісні параметри наслідків логістичних рішень складно. Це можна зробити лише при дотриманні наступних умов [6]:

– наявність добре налагодженої обліково-інформаційної системи;

– проведення комплексного аналізу витрат і прибутків структурних підрозділів фірм і усіх учасників логістичного ланцюга, заснованого на застосуванні принципу місій і єдиної методології числення витрат;

– визначення долі прибутку від логістичної діяльності в загальному прибутку фірми.

Індикатором ефективності впливу логістики на підвищення конкурентоспроможності є показник ПІК.

ПІК – прибуток на інвестований капітал, що характеризує відношення прибутку, отриманого від продажу товарів або послуг, до інвестованого капіталу [2].

У фірм, що прийняли на озброєння логістичну концепцію і що побудували свою стратегію на її основі, спостерігається значне поліпшення показника. Ключові елементи показника відношення прибутку до інвестованого капіталу (ПІК) можуть бути зображені у вигляді схеми (рис. 1).

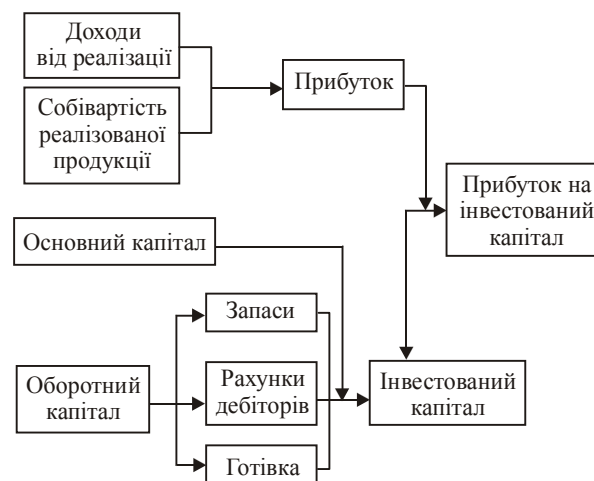

Рис. 1. Ключові елементи показника ПІК

При цьому вказується на двояке значення логістики, що полягає у зменшенні витрат і збільшенні частки компанії на ринку.

Найбільш широко поширеною у світі логістичною концепцією є концепція "just – in – time" – J I T ("точно в строк"). Це сучасна концепція побудови логістичних систем у виробництві і постачанні, заснована на синхронізації процесів доставки матеріальних ресурсів і готовій продукції в необхідних кількостях на той час, коли ланка логістичної системи їх потребує, з метою мінімізації витрат, пов'язаних із запасами.

Логістична концепція J I T характеризується такими основними рисами:

- мінімальними (нульовими) запасами матеріальних ресурсів, готової продукції;
- короткими виробничими (логістичними) циклами;
- невеликими обсягами виробництва готової продукції і поповнення запасів (постачань);
- ефективною інформаційною підтримкою;

- високою якістю готової продукції і логістичного сервісу.

Ще однією, досить популярною є концепція "планування потреб/ресурсів" (requirements/resource planning, RP). Базовими мікрологістичними системами, які ґрунтуються на концепції "планування потреб/ресурсів", у виробництві і постачанні є системи "планування потреби в матеріалах/виробничого планування потреби в ресурсах" (materials/manufacturing requirements/resource planning, MRP I/MRP II), а в дистрибуції – системи "планування розподілу продукції/ресурсів" (distribution requirements/resource planning, DRP I/DRP II).

Основними цілями систем MRP є:

- задоволення потреби у матеріалах, компонентах і продукції для планування виробництва і доставки споживачам;
- підтримка низького рівня запасів матеріальних ресурсів, незавершеного виробництва, готової продукції;
- планування виробничих операцій, графіків доставки, закупівельних операцій.

У процесі реалізації цих цілей система MRP забезпечує потік планових кількостей матеріальних ресурсів і запасів продукції на горизонті планування. Система MRP спочатку визначає, скільки і в які строки необхідно виготовити кінцевої продукції. Потім система визначає час і необхідні кількості матеріальних ресурсів для виконання виробничого розкладу.

Головна вимога логістичної концепції полягає у тому, щоб змінити традиційну організацію виробництва на нову. Це викликає необхідність виявлення центрів переорієнтації у ланках всіх процесів підприємства.

Вплив логістики на витрати, пов'язані з продажем товарів, очевидний. У межах логістичного підходу до цих витрат відносять витрати:

- на виконання замовлень, що включають витрати на їх обробку;

- перевезення і складування вантажів;
- управління запасами;
- упаковку і підтримуючу діяльність (забезпечення запасними частинами, післяпродажний сервіс).

Не менш очевидний вплив логістики на поліпшення становища фірм на ринку, що оцінюється, як правило, збільшенням їх частки на ньому і багато в чому залежить від ефективної пропозиції фірм конкурентоспроможного рівня обслуговування споживачів.

Логістика впливає майже на кожен аспект формування прибутків і збитків фірм. Тому відповідні зміни в логістичній стратегії впливають на фінансові результати діяльності фірм і роблять свій внесок у забезпечення їхньої довгострокової життєздатності [3].

Зв'язок показника прибутку на інвестований капітал із конкурентоспроможністю підприємства показано на рис. 2.

Коли на численних ринках товарів вірогідність диференціації продукції за її властивостями або за якістю зменшується, а корпоративний імідж або стратегія фірм важко змінювані в короткостроковій перспективі, логістика стає усе більш важливим конкурентним чинником. У таких умовах конкурентна перевага може виникати із здатності фірми за допомогою своєї логістичної діяльності домагатися: відмінностей в сегментації ринку, змін в економічному оточенні і ринкових вимогах, а також змін власних і чужих тактичних маневрів. Політика фірм, спрямована на отримання прибутків від логістичної діяльності, як правило, веде до збільшення прибутку.

Логістика займає стратегічно важливу роль в сучасному бізнесі. Впровадження методів логістичного менеджменту дозволяє підприємствам значно скоротити товарні запаси, знизити собівартість продукції, а також забезпечити високу якість обслуговування клієнтів, таким чином підвищуючи рівень конкурентоспроможності організації.

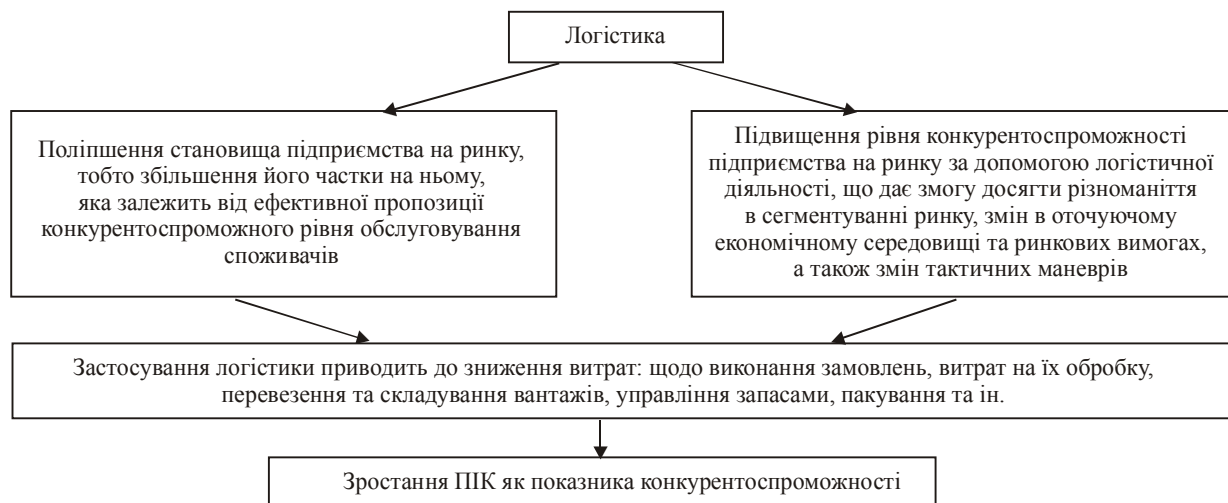

Рис. 2. Логістика як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства

На великих і середніх промислових і торгівельних підприємствах набувають важливого значення структурні підрозділи, що реалізують логістичні підходи в управлінні: управління матеріалопотоками, комерційної логістики, розподілення та логістики, логістики маркетингу, фізичному розподілу. На практиці багато компаній здійснюють перебудову всього управління з метою адаптації організаційної структури до багато-профільної функції логістики [3].

Належна організація логістичних операцій від закупівлі сировини, матеріалів, комплектуючих і до поставки покупцю готової продукції видається важливим інструментом в управлінні діяльністю і конкурентоспроможністю фірми.

Можна відзначити, що вмiла робота з впровадження логістики у діяльність компаній і фірм дозволить їм отримати наступні переваги:

- підвищення ефективності виробництва;
- зменшення витрат праці та підвищення рентабельності виробництва;
- зниження втрат сировини і матеріалів;
- краще використання виробничих площ [1].

ВИСНОВКИ

Успішне застосування логістики в діяльності сучасного підприємства дозволяє оптимізувати товарні та інформаційні потоки компанії, забезпечити гармонізацію інтересів усіх учасників ланцюга товароруку, підвищити фінансові показники, зокрема прибуток. Дає можливість економічного росту підприємства на ринку та забезпечує конкурентоспроможність та стабільність розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- [1] **Виноградов, А. А.** 8 проблем логістики [Текст] / А. А. Виноградов // Маркетолог. – 2003. – № 3. – С. 30–35.
- [2] **Кобзєва, К. В.** Теоретичне обґрунтування становлення логістики як науки [Текст] / К. В. Кобзєва // Економіка, Менеджмент, Підприємництво. Збірник наукових праць: Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2007. – №18. – С. 61–66
- [3] **Клунко, Н. С.** Экономические науки. Логистика. [Електронний ресурс] / Н. С. Клунко. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>
- [4] **Саенко, М. Г.** Стратегія підприємства [Текст] / М. Г. Саенко. – М., 2006. – 396 с.
- [5] **Саркисов, С. В.** Управление логистикой [Текст] / С. В. Саркисов. – М., 2006. – 456 с.
- [6] **Сергєєв, В. И.** Логистика в бизнесе [Текст] / В. И. Сергєєв. – М. : ИНФРА-М, 2001. – 608 с.